

Notitie

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: Portaal Vastgoed Ontwikkeling
Van: Bas van der Weijden
Datum: 21 mei 2019
Kopie: Saskia Bongers
Ons kenmerk: BF9720WATNT190521
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Quickscan Wnb Soortbescherming Trompetstraat Nijmegen

Aanleiding

Aan de Trompetstraat in de Nijmeegse wijk Neerbosch-oost is Portaal Vastgoed Ontwikkeling voornemens om 6 nieuwe woningen te bouwen. Op deze locatie bevinden zich momenteel 20 garageboxen die voor de voorgenomen ontwikkeling gesloopt dienen te worden (zie Figuur 1). In voorliggende notitie worden de effecten van dit voornemen op de mogelijk aanwezige flora en fauna die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) getoetst. Deze toetsing wordt gedaan in het kader van het onderdeel Soortbescherming van de Wnb. Hierbij wordt gekeken of er (mogelijk) beschermde plant- of diersoorten in het plangebied voorkomen en of deze schadelijke effecten ondervinden van het voornemen. De overige onderdelen van de Wnb (onderdelen Gebiedsbescherming Natura 2000 en Houtopstanden) maken geen onderdeel uit van deze toetsing.

Figuur 1 Luchtfoto van het plangebied (rode begrenzing) aan de Trompetstraat in Nijmegen (bron: globespotter cyclomedia, 2018).

Voorgenomen ingreep

Binnen het plangebied (Figuur 1) zullen alle 20 garageboxen gesloopt moeten worden voor de voorgenomen ontwikkeling. Er is geen opgaande begroeiing aanwezig binnen het plangebied, anders dan de Laurierhaag aan de noordzijde op de grens van het plangebied. Het voornemen is om deze Laurierhaag te verwijderen en een nieuwe haag te planten (bijvoorbeeld Beuken of Veldesdoorn).

Aanwezige flora en fauna in het plangebied

Het plangebied is op 7 mei 2019 bezocht door een ter zake kundig ecooloog om te kunnen beoordelen of het plangebied mogelijk geschikt leefgebied biedt voor beschermde plant- of diersoorten. Aanvullend is de NDFF¹ geraadpleegd op de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in het plangebied en de directe omgeving daarvan.

Het plangebied is slechts in beperkte mate geschikt als leefgebied voor bepaalde flora en fauna, aangezien het plangebied volledig verhard en bebouwd is en er nauwelijks opgaande begroeiing aanwezig is (Figuur 2). Hierdoor kan het voorkomen van een aantal soortgroepen binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten, op basis van het ontbreken van geschikte habitats.

Figuur 2 Het plangebied met zicht op de oostelijke garageboxen.

Planten

Het plangebied voorziet niet in de specifieke geschikte habitats voor beschermde plantsoorten. Daardoor kan met zekerheid gezegd worden dat er geen beschermde vaatplanten binnen het plangebied voorkomen.

Zoogdieren

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Mogelijk komen er hier wel eens cultuurgebonden soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*) en Steenmarter (*Martes foina*) voorbij, maar deze soorten vinden binnen het plangebied geen functioneel leefgebied.

Voor vleermuizen is dit mogelijk anders. Een vleermuissoort als Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komt bij uitstek voor in wijken met wat oudere woningen. Hier hebben ze dan verblijfplaatsen in spouwmuren, achter gevelbetimmering, daklijsten en vensterluiken, onder dakpannen,

¹ Nationale Databank Flora en Fauna, voor het laatst geraadpleegd op 7 mei 2019.

spleten en nissen in muren, et cetera². Ook in deze wijk komt de Gewone dwergvleermuis voor (verspreidingsgegevens NDFF). De garageboxen in het plangebied zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis, aangezien er voldoende spleten en kieren zijn in de garageboxen (Figuur 3). Deze kunnen mogelijk dienen als zomerverblijfplaats en/of paarverblijfplaats voor deze soort. De garageboxen zijn zeker niet geschikt als kraamverblijfplaatsen en/of winterverblijfplaatsen, aangezien ze onvoldoende geïsoleerd zijn voor deze functie. Ook zijn verblijfplaatsen voor andere gebouwbewonende soorten niet te verwachten. Soorten als Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) worden normaliter in grotere en beter geïsoleerde gebouwen aangetroffen. Vleermuizen zijn habitatrichtlijnsoorten en zwaarder beschermd in de Wnb.

Figuur 3 Mogelijke verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis in kier (links) en onder daklijst (rechts).

Amfibieën en reptielen

Het plangebied voorziet niet in de specifieke geschikte habitats voor beschermde amfibieën en reptielen. Daardoor kan met zekerheid gezegd worden dat er geen beschermde amfibieën en reptielen binnen het plangebied voorkomen.

Vissen

Het plangebied voorziet niet in de specifieke geschikte habitats voor beschermde vissen. Daardoor kan met zekerheid gezegd worden dat er geen beschermde vissen binnen het plangebied voorkomen.

Broedvogels & jaarrond beschermde vogelnesten

Het plangebied voorziet enkel in geschikte habitats voor broedvogels in de vorm van de Laurierhaag aan de noordzijde van het plangebied (Figuur 4). Deze haag kan nestgelegenheid bieden voor algemeen voorkomende kleine broedvogels. Tijdens het veldbezoek is ook een (onbezet) nest aangetroffen in deze haag (Figuur 4). Het gebruik van de Laurierhaag door algemeen voorkomende broedvogels gedurende het broedseizoen is daarom ook niet uit te sluiten. Broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd.

Naast algemeen voorkomende broedvogels komen er in de buurt van het plangebied ook verschillende kolonies van Huismus (*Passer domesticus*) voor. De nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd

² Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017, BIJ12.

omdat Huismussen zeer honkvaste koloniebroeders zijn die afhankelijk zijn van bebouwing en functionele leefomgeving (zie Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, RVO 2009; categorie 2 koloniebroeders). In de huizenrij direct grenzend aan de Laurierhaag is tijdens het veldbezoek veel activiteit van Huismussen waargenomen (Figuur 4), wat erop duidt dat hier territoria aanwezig zijn. Huismussen bouwen hun nest vaak onder dakpannen of in dakgoten van wat oudere huizen (die meer dan voldoende aanwezig zijn in de wijk). In de buurt van hun nest hebben Huismussen ook altijd voldoende dekking nodig in de vorm van wintergroene struiken en hagen³. Gezien de korte afstand van de Laurierhaag tot de aangrenzende huizenrij, is deze Laurierhaag mogelijk onderdeel van het functionele leefgebied, als schuilplaats en winterverblijfplaats, van de daar aanwezige Huismussen.

Figuur 4, Aanzicht van de Laurierhaag en de aangrenzende huizenrij aan de noordzijde van het plangebied. De bovenste inzet toont een Huismus in de dakgoot en de onderste inzet toont een (onbezet) nest in de Laurierhaag.

Ongewervelden

Het plangebied voorziet niet in de specifieke geschikte habitats voor beschermde ongewervelden. Daardoor kan met zekerheid gezegd worden dat er geen beschermde ongewervelden binnen het plangebied voorkomen.

Samenvatting

De garageboxen zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis. De Laurierhaag wordt gebruikt door algemeen voorkomende broedvogels en behoort mogelijk tot het functionele

³ Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017, BIJ12.

leefgebied van Huismussen (met jaarrond beschermd nest). Andere beschermde soorten worden op basis van de aanwezige habitats in het plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Gewone dwergvleermuis

Effect

De garageboxen binnen het plangebied zijn potentieel geschikt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis. Gezien de hoogte van de garageboxen (lager dan 3 m) zijn deze locaties naar verwachting minder aantrekkelijk dan de omliggende woonhuizen gebouwd in de jaren '60 van de vorige eeuw met spouwmuren. Deze woningen met spouwmuren bieden namelijk een geïsoleerder klimaat dat aantrekkelijker is als verblijfplaats voor vleermuizen. Eventueel gebruik is echter niet uit te sluiten. Het verlies aan verblijfplaatsen tast de gunstige staat van instandhouding van deze vrij algemeen voorkomende soort niet aan. Indien deze locaties daadwerkelijk in gebruik zijn als verblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis, dan leidt de voorgenomen ontwikkeling, het slopen van de garageboxen om er woningen te kunnen bouwen, onvermijdelijk tot een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

Mitigerende maatregelen bij aanwezigheid paar- en/of zomerverblijfplaatsen

Indien de locaties in gebruik zijn als verblijfplaats, dan zijn maatregelen nodig om doding te voorkomen en het verlies aan verblijfplaats tijdelijk en/of blijvend te vervangen. Doding kan worden voorkomen door de sloop buiten de zomer- en paringsperiode uit voeren, bij voorkeur in de winterperiode. Tijdelijke en/of blijvende vervanging van paar- en/of zomerverblijven kan door plaatsing van vleermuiskasten in de nabije omgeving (4 kasten per verloren verblijfplaats).

Bij de realisatie van de nieuwe woningen kunnen ook geïntegreerd in de bouw vleermuiskasten en/of schalen, of gevelbetimmering en/of toegankelijke spouwmuren. Dit betreft een vorm van natuurinclusieve bouw. Bij vernietiging van vaste verblijfplaatsen is ondanks het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen een ontheffing nodig in verband met overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Conclusie & aanbevelingen

De garageboxen worden mogelijk als paar-zomerverblijfplaats gebruikt door de Gewone dwergvleermuis. Nader onderzoek is nodig om gebruik vast te stellen. Formeel dient dat uitgevoerd te worden op basis van het Vleermuisprotocol 2017⁴ waarbij 3 veldbezoeken nodig zijn (1x in de periode 15 mei - 15 juli en 2x in de periode 15 aug - 1 okt). Indien vleermuisverblijfplaatsen worden aangetoond zijn vervangende verblijfplaatsen nodig die minimaal een seizoen voor de sloop/verlies aan verblijfplaatsen aanwezig zijn. Deze maatregelen kunnen in de nabije omgeving gerealiseerd worden alsook in de nieuwe woningen zelf geïntegreerd worden (natuurinclusief bouwen).

Aangeraden wordt om dit onderzoek zo snel mogelijk te starten zodat de eerste inventarisatieronde nog voor 15 juli uitgevoerd kan worden en het volledige onderzoek dit jaar afgerond kan worden. Alleen met een volledig uitgevoerd vleermuisonderzoek conform het Vleermuisprotocol 2017 kan inzicht worden verkregen in de noodzaak tot een ontheffing en de vervolgstappen.

Daarnaast is het mogelijk om met provincie Gelderland in gesprek te gaan of natuurinclusieve bouw, met bijvoorbeeld geïntegreerde vleermuiskasten of gevelbetimmering, voldoende is om een ontheffing te

⁴ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

krijgen zonder het benodigde onderzoek uit te voeren. Door voldoende 'no regret' maatregelen te nemen ten behoeve van de potentieel aanwezige vleermuizen kan al voldoende gecompenseerd worden, zonder exact te weten of de locaties ook in gebruik zijn als verblijfplaats.

Algemeen voorkomende broedvogels

Effect

De Laurierhaag binnen het plangebied biedt broedgelegenheid voor algemeen voorkomende broedvogels. Het voornemen is om deze Laurierhaag te verwijderen en een nieuwe haag te planten (bijvoorbeeld Beuken of Veldesdoorn). Als de Laurierhaag wordt verwijderd tijdens de broedperiode dan kunnen broedende vogels worden verstoord wat leidt tot een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk.

Mitigerende maatregelen

Het negatieve effect van het voornemen op algemeen voorkomende broedvogels kan worden gemitigeerd door de Laurierhaag te laten staan of deze te verwijderen buiten de broedperiode, globaal buiten de periode maart tot en met augustus. Hierdoor worden alle negatieve effecten gemitigeerd en is er geen sprake meer van een overtreding van een verbodsbepaling.

Conclusie

Door de Laurierhaag te laten staan of te verwijderen buiten de broedperiode, globaal buiten de periode maart tot en met augustus, worden alle negatieve effecten voorkomen.

Huismus (jaarrond beschermde soort)

Effect

De Laurierhaag binnen het plangebied maakt als wintergroene beplanting mogelijk onderdeel uit van het functionele leefgebied van een in de buurt aanwezige Huismussen kolonie. Het voornemen is om deze Laurierhaag te verwijderen en een nieuwe haag te planten (bijvoorbeeld Beuken of Veldesdoorn). Het verwijderen van de Laurierhaag betekent mogelijk een aantasting van het functionele leefgebied van deze soort, wanneer de verwijderde haag niet direct wordt vervangen. Daarbij zijn beuken en veldesdoorn niet wintergroen en bieden in de winterperiode minder dekking. De verwijdering en wijziging in aanplant leidt lokaal tot aantasting van functioneel leefgebied. Overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is mogelijk een ontheffing noodzakelijk.

Mitigerende maatregelen

Het negatieve effect van het verwijderen van de Laurierhaag is, in tegenstelling tot de algemeen voorkomende broedvogels, voor Huismussen niet te mitigeren door dit uit te voeren buiten de broedperiode. Dit komt doordat de Huismussen ook buiten de broedperiode van de Laurierhaag gebruik maken en de verblijfplaatsen van deze soorten daardoor jaarrond beschermd zijn. Uiteraard kan het negatieve effect van het verwijderen van de Laurierhaag wel voorkomen worden door de Laurierhaag niet te verwijderen. Aangezien voorgenomen wordt om een andere haag terug te plaatsen is het wellicht in de plannen in te passen om de huidige Laurierhaag te laten staan. Een andere optie is de haag gefaseerd of direct geheel om te vormen met een andere wintergroene soort, zoals liguster. Hierdoor worden alle negatieve effecten voorkomen en is er geen sprake meer van aantasting van functioneel leefgebied en dus een ontheffingsprocedure, mits dit uitgevoerd wordt buiten de broedperiode en niet tijdens een vorstperiode.

Conclusie

Door de Laurierhaag ongemoeid te laten kunnen alle negatieve effecten worden voorkomen. Het wordt daarom aangeraden om de Laurierhaag te laten staan of om zodoende een ontheffingsprocedure te voorkomen. Een andere optie is de haag gefaseerd of direct geheel om te vormen met een andere wintergroene soort, zoals liguster. Hierdoor worden alle negatieve effecten voorkomen en is er geen sprake meer van aantasting van functioneel leefgebied en dus een ontheffingsprocedure, mits dit uitgevoerd wordt buiten de broedperiode en niet tijdens een vorstperiode.

Samenvatting

De voorgenomen ontwikkeling aan de Trompetstraat in Nijmegen heeft effect op de (mogelijk) in het plangebied aanwezige Gewone dwergvleermuizen, algemeen voorkomende broedvogels en Huismussen.

- Voor de Gewone dwergvleermuis is aanvullend onderzoek nodig om aanwezigheid van verblijfplaatsen uit te sluiten. Dit moet conform het Vleermuisprotocol 2017 1x in de periode 15 mei - 15 juli en 2x in de periode 15 aug - 1 okt. Indien het plangebied in gebruik is als vaste verblijfplaats (zomer- of paarverblijfplaats) dan dient er een ontheffing aangevraagd te worden en zijn mitigerende/compenserende maatregelen (realisatie nieuwe verblijfplaatsen) noodzakelijk. Op voorhand kunnen eventueel nieuwe vleermuisverblijfplaatsen gerealiseerd worden om zekerheidshalve voldoende functioneel leefgebied te realiseren en ondersteunt het eenvoudig verkrijgen van een eventueel noodzakelijke ontheffing.
- Ten aanzien van algemeen voorkomende broedvogels kunnen alle negatieve effecten van het voornemen worden gemitigeerd door de Laurierhaag te laten staan of te verwijderen buiten de broedperiode, globaal buiten de periode maart tot en met augustus.
- De Laurierhaag is als schuilplaats en winterverblijfplaats mogelijk onderdeel van het functioneel leefgebied van de Huismus. Om negatieve effecten te voorkomen en ter voorkoming van een ontheffingsprocedure moet de Laurierhaag ongemoeid gelaten worden of dient deze gefaseerd of direct geheel omgevormd te worden met een andere wintergroene soort, zoals liguster. Het eventueel omvormen van de haag dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode en niet tijdens een vorstperiode.